

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rigor Moderatus Doctrinæ Pontificiæ Circa Usuras A SS.
D. N. Benedicto XIV. Per Epistolam Encyclicam Episcopis
Italiæ Traditus**

Specimina exhibens Moderationis Pontificiæ, à P. Daniele Concina violatæ

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1749

Specimen I. Moderationis Pontificiæ circa usuras.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63772)

DISSERTATIO II.

Sapientem MODERATIONEM
Doctrinae Pontificiae circa Usuras exhibens.

CAPUT I.

Specimen I. Moderationis.

§. 1.

POTEST CUM MUTUO CONCURRERE
TITULUS ALIQUID EXIGENDI ULTRA
SORTEM. (*Diff. I. §. 7.*)

§. 2.

Utrum ultra sortem ratione Mutui perceptum, omnibus Juribus repugnat. (*Diff. I. §. 83. seqq.*) Possunt tamen cum Mutuo concurrere aliae quaedam causae, quae licitum faciant auctarium ultra sortem.

De Titulis

Has vocamus *Titulos*, in quibus admittendis vel rejiciendis discrepant Doctores. Aliqui nimia laxitate tot & tam diversos ejusmodi Titulos investigant, ut nunquam contrahi possit Mutuum, quin connexus sit Titulus aliquid percipiendi ultra summam capitalem. (*Diff. I. §. 148.*) Alii contra tanta severitate de his rebus judicant, ut quamlibet utilitatem ex pecunia desumptam accusent, tanquam illicitam, & cum Usura conjunctam, (*ibid. §. 19.*)

A

§. 3.

§. 3.

Aliquid exigendi ultra sortem, Moderationis sapientissimæ specimen more in omnibus aliis negotiis sibi consueto, præbet BENEDICTUS XIV. dum ejusmodi Titulos, nec omnes admittit, nec omnes rejicit: sed ad mentem Theologorum à se consultorum asserit, posse quandoque una cum Mutui contractu quosdam alios, ut ajunt, Titulos, eosdemque ipsimet universim naturæ Mutui minimè innatos & intrinsecos, fortè concurrere, ex quibus justa omnino, legitimâque causa consurgat, quidam amplius supra sortem ex Mutuo debitam rite exigendi. (*ibid.* §. 7.)

§. 4.

Statuitur Regula. Regula generalis statui potest, eum Titulum, concurrentem cum Mutuo, sufficere ad exigendum emolumentum ultra sortem, qui in aliis negotiis vel contractibus sufficit ad percipiendum emolumentum ultra negotii, aut contractus illius obligationem. Cum enim Mutuans per hoc, quod mutuaverit, non sit pejoris conditionis, quàm si non mutuasset: (*ibid.* §. 74.) hinc Titulus, qui in aliis negotiis potest per accidens intervenire, & causam sufficientem emolumentum percipiendi præbere, præbebit eandem cum Mutuo concurrentem.

PETRUS BALLARINI *De Jur. Div. & Natur. circa Usuram lib. 6. c. 2. §. 2.* ponit hanc Regulam: *Quicumque Titulus in pecunia mutua justus & estimabilis est; eundem esse justum & estimabilem in pecunia, qua rapina vel furto sublata est: qui autem in hac nec justus, nec estimabilis est; neque in mutua pecunia justum & estimabilem esse.* Hanc Regulam non prorsus satisfacere, patebit ex iis, quæ infra de periculo sortis dicentur. (§. 48. 59.)

§. 5.

Quorundam justitia Quod igitur ex ejusmodi Titulo percipitur, nequaquam percipitur ex Mutuo: consequenter nihil committitur contra

tra Jus Naturale & Divinum. Nam beneficium in Mutuo præstitum, non destruit obligationes aliunde natas.

§. 6.

Rejctis jam alibi (*Diff. I. §. 152. seqq.*) vitiosis quibusdam Titulis, examinandi veniunt quidam alii, de quibus ad omnem confusionem vitandam, per distinctas Sectiones agemus.

- I. De damno emergente.
- II. De lucro cessante.
- III. De periculo sortis.
- IV. De Jure Pignoris.
- V. De Statuto Principis & Consuetudine.
- VI. De Montibus Pietatis.

SECTIO I.

De Damno Emergente.

§. 7.

Pincipium, in quo plures ejusmodi Tituli fundari possunt, præbent Sacri Canones, (a) *cum ratio & usus obtineat, neminem, cui non vult, contra utilitatem & rationem cogi de proprio facere beneficium, scilicet extra casus, in quibus Lex Charitatis ad aliud obligat. Potest igitur quivis in præstando beneficio consulere suæ indemnitati; cum non deceat quemquam ex liberalitate sua periclitari.* (b)

(a) C. 4. X. q. 2.

(b) L. 50. ff. de Re jud.

§. 8.

Quando in Mutuo mera indemnitas quæritur, palam est, non committi usuram propriè dictam, quæ lucrum ex mutuo definitur. (*Diff. I. §. 27.*) sicut enim in omnibus aliis

A 2

negotio-
lere,